

Kommentti katsaukseen sektoritutkimusta koskevan kokonaissuunnitelman toteutumiseen

SMTS:n vuosikokous 19.4.2007

Kehitysjohdaja Ilkka P. Laurila

ilkka.p.laurila@mtt.fi

Hallitusohjelma 15.4.2007

- ”Valtion **tuottavuusohjelmaa** tarkistetaan siten, ettei se heikennä yliopistokoulutuksen laatua sekä tieteen ja tutkimuksen vaikuttavuutta.”
- ”**Luonnonvara- ja elintarvikealan tutkimustoiminta** on tärkeä osa-alue siinä osaamisessa ja innovaatioihin perustuvassa suomalaisen yhteiskunnan kehittämisstrategiassa, johon hallituksen politiikka keskeisesti nojautuu. Hallituksen politiikan tavoitteena on myös luonnonvara-alalla vahvistaa tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä kehittää maatilayrittäjien liiketoimintaosaamista.”

Hallitusohjelma 15.4.2007

- ”T&K-rahoituksen kansantuoteosuus nostetaan vaalikauden aikana **4 %**:iin. Edellyttää hallituksen ja elinkeinoelämän vahvaa yhteistä sitoutumista.”
- ”Valtion **sektoritutkimuksen ohjausjärjestelmä** uudistetaan nopealla aikataululla valtioneuvoston määrittämiin aihepiireihin perustuvaksi. Tarvittaessa tutkimuslaitoskentän rakenneuudistuksia koskevat päätökset tehdään vuoden 2008 loppuun mennessä.”

Keskeistä uudistuksessa 1: ohjaus

- Tutkimuksen suunnittelun ja raportoinnin uusi ketju:
 1. VN
 2. TTN
 3. VNK
 4. Sektoritutkimuksen neuvottelukunta (kansliapäälliköt + muita sektoritutkimuksen asiantuntijoita + pääsihteeri)
 5. Jaostot (ministeriöiden tulosoahjaajat)
- Uuden ohjausjärjestelmän perustaminen:
 - Hallitusohjelman kannanotto + VN:n asetus sektoritutkimuksen neuvottelukunnasta + Neuvon työryhmän raportti + Sektoritutkimuspäätös
- Tutkimusohjelmien toteutus ensisijaisesti olemassa olevia voimavaroja uudelleen kohdentamalla
- Tuottajarakenne: VNK käynnistää keväällä 2008 arvioinnin, joka saattaa johtaa laitosrakenteen muutoksiin. VN tekee tarpeelliset rakennepäätökset 2008/2009 vaihteessa.

Keskeistä uudistuksessa 2: aikataulu

- Hallitusohjelma (4/07), Asetus, Sektoritutkimuspäätös, Neuvottelukunta (5/07)
- 5/07 kehyspäätöksessä sektoritutkimuksen kokonaismitoitus 2008-2011, hallitus tarkistaa tutkimuslinjauksia vuosittain, samoin kehyksiä (seuraava kehyspäätös 2009-2012 2-3/08)
- Jaostot valmistelevat tutkimusohjelmat + esityksen resursoinnista
- Neuvottelukunta päättää ohjelmista ja ehdottaa rahoitusvastuut ennen VM-ministeriöt -2008 budjettineuvotteluja (8/07)
- Hallitus päättää 2008 resursseista budjettiriihessä 8-9/07
- Tutkimusohjelmat täsmennetään hallituksen strategia-asiakirjassa 9-10/07
- Neuvottelukunta kilpailuttaa tutkimusohjelmat syksyllä 2007 – hakijoina kansalliset ja kansainväliset tutkimusorganisaatiot
- Jaostot järjestävät käytännön kilpailutuksen, neuvottelukunta tekee määrärahapäätösesitykset ministeriöille
- Hankkeet käynnistyvät 2008 alussa, tuloksia jo hallituskauden aikana
- Rakennepäätökset 2008/2009 -vaihteessa

Myönteistä uudistuksessa

- Julkisen T&K-rahaman käyttö entistä tiukemmin yhteiskunnalliseen kokonaisharkintaan
- Suora yhteys politiikkaohjaukseen
- Dynamiikka kasvaa
- Mahdolliset päällekkäisyydet karsiutuvat
- Kannustaa tutkimusyhteistyöhön
- Kv. konsortiot?

Ongelmallista/haasteellista uudistuksessa

- Johtaa helposti tutkimuksen lyhytjänteisyyteen
- Tutkijan ajankäyttö: hakemusten laatiminen ja raportointi syö aikaa nykyistäkin enemmän
- Kilpailutuksen järjestämisen kustannukset ovat jostakin pois
- Henkilöstön asema (määräaikaisuudet, epävarmuus, uranäkymät)
- Aikataulu

Erityishaasteet luonnonvarojen ja elintarviketalouden tutkimukselle

1. Taustalla tuottavuusohjelma ($0,5x \rightarrow 1,5x$) + muut leikkaukset
2. Kustannusrakenne (kuka maksaa kalliin tutkimusympäristön ylläpidon?)
3. Ymmärretäänkö luonnonvarojen ja elintarviketalouden tutkimustarpeet?
4. Otetaanko laitosten laaja asiantuntijarooli resursoinnissa riittävästi huomioon?

MTT

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus | Agrifood Research Finland
Forskningscentralen för Jordbruk och Livsmedelsekonomi

Luonnonvarojen ja elintarviketalouden haasteiden näyttävä tutkimuslinjauksissa

- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen ehkäisy
- Vesien ja ilman suojelu, Itämeren tila
- Geenivarojen suojelu
- Tuotannon ja kulutuksen kestävyys, materiaalitehokkuus
- Bioenergia
- Elintarvikkeet, terveys ja turvallisuus
- Bio- ja geeniteknologia
- Kotieläinten hyvinvointi ja terveys
- Maaseudun elinvoimaisuus

www.mtt.fi